

Aan

S IenW

nota

Voortgangsbrief Tata Steel + informatieavond 25
september

TER BESLISSING

Datum

15 september 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/264573

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Beslistermijn

Uiterlijk 20 september (NB:
Late aanlevertermijn i.v.m.
RIVM-rapport, was pas
beschikbaar op 14 sep)

Bijlage(n)

3

Aanleiding

- Om de milieuproblematiek rondom Tata Steel verder te kunnen aanpakken, is behoefte aan duidelijke gezondheidskundige beschermdoelen. Ook de Tweede Kamer heeft hierom gevraagd¹. In dat kader heeft het ministerie aan het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) gevraagd onderzoek uit te voeren. Het RIVM heeft dit onderzoek inmiddels afgerond.
- In uw brief van 28 juni 2023² heeft u toegezegd dit onderzoek voor het commissiedebat externe veiligheid (11 oktober) aan de Kamer toe te zenden. Hiervoor is een aanbiedingsbrief opgesteld, waarin ook breder de stand van zaken op het dossier Tata Steel wordt geschetst.
- Tenslotte vindt op 25 september een conferentie plaats over Industrie en Gezondheid in de IJmond. U bent een van de sprekers en introduceert de expertgroep IJmond.
- Op maandag 18 september is een digitaal overleg met u gepland om de uitkomsten van het RIVM-rapport en de Kamerbrief door te nemen.

Geadviseerd besluit

- 1) Kennismaken van de uitkomsten van de RIVM-studie
- 2) Ondertekenen en versturen van bijgevoegde Kamerbrief waarmee u de Kamer informeert over de RIVM studie en over de stand van zaken op het dossier Tata Steel
- 3) Kennismaken van de opzet van de conferentie op 25 september

Kernpunten

Ad1) Uitkomsten van de RIVM studie (letterlijke RIVM-tekst)

Vanuit het terrein van Tata Steel Nederland (TSN) worden verschillende chemische stoffen uitgestoten. Het RIVM heeft uitgezocht in hoeverre de huidige uitstoot van verschillende van deze stoffen naar de lucht effect hebben op de gezondheid van omwonenden. Dit is gedaan door de effecten van meerdere stoffen en hinder door stof, geluid en stank in samenhang te bekijken.

Het onderzoek bevestigt dat de uitstoot van het Tata Steel-terrein bijdraagt aan de hoeveelheid fijnstof, stikstofdioxide, PAK en metalen in de directe

¹ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/toezeggingen/detail?id=TZ202307-022>

² Kamerstuk 30175, nr 448

leefomgeving. Vooral de uitstoot van fijnstof, stikstofdioxide en de hinder door stof, stank en geluid vergroten de kans op gezondheidseffecten. Omwonenden hebben hierdoor een iets grotere kans op astma, longkanker en om eerder te overlijden. De kans op effecten is het grootst in Wijk en Zee en neemt af naarmate mensen verder weg wonen van het Tata Steel terrein.

Door de blootstelling aan fijnstof en stikstofdioxide uitgestoten vanaf het terrein van Tata Steel leven bewoners van Wijk aan Zee naar verwachting gemiddeld 2,5 maanden korter. Daarnaast kan de uitstoot leiden tot een grotere kans op longkanker. We hebben berekend dat ongeveer 4 procent van toekomstige gevallen van longkanker in Wijk aan Zee is toe te schrijven aan de huidige uitstoot van fijnstof van het TSN-terrein. De blootstelling aan stikstofdioxide kan de kans op astma bij kinderen tot 18 jaar vergroten. Ook hierbij is het effect het grootst in Wijk aan Zee: verwacht wordt dat ongeveer 3 procent van toekomstige gevallen met de huidige uitstoot zal samenhangen.

Een groot deel van de bewoners van de IJmond ervaart hinder door stof, stank en geluid afkomstig van bedrijven. In Wijk aan Zee loopt het percentage op tot 80 procent. Bewoners melden hierbij slaapverstoring. Ook maken zij zich zorgen over hun gezondheid door de nabijheid van het industrieterrein. Hinder kan gezondheidseffecten veroorzaken zoals stress en hart- en vaatziekten.

De meeste winst voor de gezondheid is te bereiken door de uitstoot van stof, stank, geluid, fijnstof en stikstofoxiden te verminderen, zodat de blootstelling in de leefomgeving afneemt. Verder is er nog gezondheidswinst te halen door de uitstoot van PAK en lood te verminderen zodat ook deze stoffen minder in de leefomgeving terechtkomen.

Om gezondheidsrisico's te kunnen berekenen, heeft het RIVM de 'keten' van bron tot gezondheid bekeken. Hiervoor is onderzocht hoeveel chemische stoffen worden uitgestoten vanaf het terrein van Tata Steel, hoe deze zich via de lucht in de omgeving verspreiden en hoeveel ervan op de bodem terechtkomen. Daarna is gekeken wat dat betekent voor de kans op gezondheidseffecten onder omwonenden.

De uitstoot van het terrein van Tata Steel draagt aanzienlijk bij aan de luchtvervuiling en de neerslag van lood en PAK in de omgeving. Deze komt voor omwonenden bovenop de blootstelling aan de stoffen van andere bronnen in Nederland, zoals scheepvaart, en uit het buitenland.

Omwonenden van Tata Steel worden aan verschillende stoffen tegelijk blootgesteld, waardoor er kansen op uiteenlopende gezondheidseffecten kunnen ontstaan. Het RIVM vindt het belangrijk meer kennis over de mogelijke gevolgen van deze stapeling van risico's te krijgen. Ook is meer inzicht nodig in de gevolgen van hinder voor de gezondheid.

De resultaten van het onderzoek kunnen gebruikt worden om de gezondheid en de leefomgeving in de IJmond te verbeteren. De ketenaanpak (proof-of-concept) kan ook voor andere situaties worden gebruikt om gezondheidseffecten in een gebied in samenhang te bekijken.

Datum

15 september 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/264573

Opgesteld doorBestuurskern
Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E**Aan**

S IenW

Bijlage(n)

3

Ad 2) Kamerbrief

Om het rapport te delen met de Tweede Kamer, is een Kamerbrief opgesteld. Hierin wordt ook ingegaan op de voortgang van het dossier Tata Steel in algemene zin.

Het eerste deel van deze brief gaat over de RIVM studie. In de brief worden de uitkomsten van de studie beschreven, wordt duiding gegeven aan de conclusies en worden de vervolgstappen beschreven die op basis van dit rapport gezet gaan worden. Er is voor gekozen om de duiding redelijk feitelijk te houden, omdat het rapport nog nadere studie verdient. Daarnaast worden de vervolgstappen beschreven die uiteindelijk tot een gezondere leefomgeving in de IJmond moeten leiden. Dit betreft o.a. het instellen van een expertgroep en het uitvoeren van een second opinion op de plannen van Tata Steel. Beide stappen zijn eerder al toegezegd aan de Kamer.

Het tweede deel van deze brief gaat over aan aantal andere relevante ontwikkelingen. U informeert de Kamer langs de lijnen van het plan van aanpak en benoemt de actualiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, de voortgang van de Roadmap+, monitoren en meten en Europese en nationale regelgeving.

Ad 3) Voorbereiding conferentie 25 september

Op maandagavond 25 september 2023 vindt een informatiebijeenkomst plaats voor inwoners over industrie en gezondheid in de IJmond. Het doel is inwoners te informeren over diverse zaken die op dit gebied spelen. Ook is er de mogelijkheid om daarover vragen te stellen. U bent hier samen met gedeputeerde Jeroen Olthof van de provincie en wethouders van de IJmondgemeenten zijn aanwezig.

U presenteert tijdens de bijeenkomst de leden van de op verzoek van inwoners ingestelde expertgroep. Deze expertgroep gaat de Rijksoverheid adviseren over de milieu- en gezondheidseffecten van het verduurzamen van Tata Steel.

Daarnaast licht het RIVM de eerder in deze nota beschreven studie toe. In themasessies zal er vervolgens aandacht worden besteed aan andere onderwerpen en initiatieven. Vertegenwoordigers/ambtenaren van de ministeries van EZK en IenW zullen het lopende proces om te komen tot maatwerkafspraken (ondersteuning op maat voor de verduurzaming) met Tata Steel toelichten. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied zal de werkzaamheden en actualiteiten rondom vergunningverlening, toezicht en handhaving toelichten. Tenslotte zal het RIVM in een verdiepende themasessie nog nader ingaan op specifieke onderdelen van het rapport.

U wordt separaat geïnformeerd over uw speech, woordvoeringslijnen en QenA's.

Krachtenveld

- Deze Kamerbrief is afgestemd met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), de provincie Noord-Holland, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, de Inspectie voor Leefomgeving en Transport en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
- Het ministerie van EZK wijst erop dat de in deze brief gekozen aanpak kan leiden tot een verslechtering van het vestigingsbeleid door de onzekerheid die deze aanpak met zich meebrengt voor bedrijven omdat er naast het wettelijke

Datum

15 september 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/264573

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Aan

S IenW

Bijlage(n)

3

kader nu een raamwerk wordt opgesteld voor bovenwettelijke reducties, zonder duidelijkheid wat hierin "gezond genoeg" is.

Implicaties voor beleid

In de Kamerbrief wordt ingegaan op mogelijke bovenwettelijke maatregelen ter verbetering van de gezondheid en leefomgeving in de IJmond. Mogelijk kan dit breder dan alleen in de IJmond leiden tot een politieke of maatschappelijke verwachting om financieel bij te dragen aan bovenwettelijke gezondheidsmaatregelen in Nederland, breder dan alleen in de IJmondregio. Tot op heden zijn hiertoe geen middelen voor beschikbaar.

Verder is het relevant om te noemen dat de expertgroep openbaar en onafhankelijk advies uitbrengt. Alhoewel er ruimte is om een politiek-bestuurlijke afweging te maken over het overnemen van de adviezen, zal de politieke druk om dit wel te doen groot zijn.

Financieel

Voor financiering van bovenwettelijke maatregelen op gebied van gezondheid zijn op dit moment alleen indirect middelen beschikbaar, namelijk via het Klimaatfonds wat zich in eerste instantie richt op de klimaatopbrengst van maatregelen.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Ontwerp Kamerbrief	
2	Rapport RIVM	Let op: dit is de conceptversie. Het opgemaakte rapport volgt woensdag 20 september.
3	Lijst met deelnemers expertgroep	

Datum

15 september 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/264573

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Aan

S IenW

Bijlage(n)

3